

**Світлана Лінда**

д. арх., професор,

Завідувач кафедри дизайну та основ архітектури, Інститут архітектури,  
Національний університет «Львівська політехніка»

---

**РОМАН ЛИПКА І «ЗУСТРІЧ ЗІ ЛЬВОВОМ»**

Талант Романа Миколайовича Липки та його любов до Львова вилилися у ряд публікацій, які присвячені архітектурі рідного міста. Це були публікації «Іван Труш і українське архітектурне середовище початку ХХ ст.» (1972), «Ансамбль вулиці Вірменської» (1983), короткі статті в «Словнику художників України» про І. Багенського, Є. Нагірного, І. Лушпинського, І. Левинського та інших. Проте, серед його теоретичної спадщини є одна праця, яка стала насправді епохальною в історії архітектури Львова. Мова йде про путівник «Зустріч зі Львовом», який був написаний у співавторстві із Володимиром Вуйциком і побачив світ у видавництві «Каменярь» у 1987 р.

До того у радянському Львові з'являлися путівники переважно довідкового типу, які були підготовлені для партійних працівників СРСР, котрі відвідували наше місто. Часто вони грішили фактологічними помилками та неточностями. Така тенденція була зумовлена ідеологічним пресингом, який вимагав трактування певних подій та явищ у відповідному світлі. Як зауважив О. Шишка «жорстокий ідеологічний контроль за змістом публікацій опускав цілі історичні періоди, а події у Львові затискав у вузькі рамки класової боротьби, викреслював з історії тисячі прізвищ львів'ян. В таких умовах можливий був випуск лише довідкових видань про місто, які супроводжувались коротким історико-архітектурним нарисом». Таких видань на той час було небагато.

Видання «Зустріч зі Львовом», присвячене 730-річчю із дня заснування міста, було інакше. За своїм жанром воно більше подібне не до звичайного путівника, а до історико-архітектурного нарису, де матеріал подано не на основі маршрутів, а структуровано на розділи за хронологічним порядком та тематично, згідно стильової епохи. Таким чином, книжка складається із восьми розділів, кожен з яких отримав назву відповідно до домінуючого стилю, який описував: «У вихорі бароко», «У Львів прийшов стиль еклектики», «Стиль «нового віку» - модерн» тощо. Це була перша стильова класифікація історії архітектури Львова, яка зберегла свою актуальність до сьогодні.

Автори надзвичайно тактовно давали оцінку архітектурній спадщині міста, намагаючись одночасно привернути увагу до її цінності та «триматися» у дозволеніх жорсткою радянською цензурою межах.

Адже у ті часи все, що було створено до 1939 р. трактувалося однозначно як відстале та вороже. Тому позитивно оцінити, наприклад, спадщину другої половини XIX ст. у розвитку архітектури Львова на той час було справді сміливим кроком. Вперше про цінність архітектури історизму в Україні було заявлено саме у путівнику «Зустріч зі Львовом». У книзі з'явилося багато нових імен, датувань, перших типологічних класифікацій. На жаль, багато що не увійшло у видання. За свідченням Романа Миколайовича, дещо не дозволила опублікувати цензура, дещо - обмежений об'єм видання.

Для нас, тоді студентів архітектурного факультету Львівського політехнічного інституту, книжка стала справжнім відкриттям. В умовах тотального дефіциту літератури, жорстко визначених партійним керівництвом дефініцій та поглядів, «Зустріч зі Львовом» була свіжим подихом, новим науковим баченням проблем розвитку архітектури Львова. Завдяки цій книжці багато з нас зацікавилися Львовом, його історією та архітектурою. Завдяки цій книжці ми сьогодні у стінах політехніки маємо цілу плеяду істориків архітектури Львова. І сьогодні будь-хто, хто розпочинає своє дослідження архітектури нашого міста, неодмінно звертається до «Зустрічі зі Львовом». Все розпочинається із «Зустрічі».

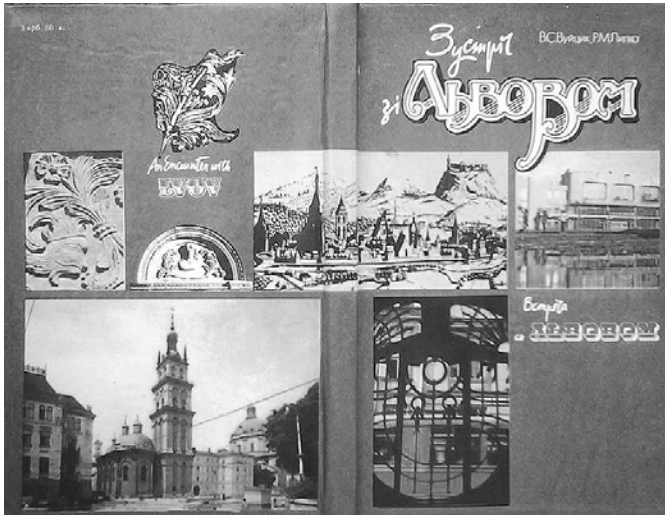


Рис. 1. Обкладинка книжки В.Вуйцика та Р.Липки «Зустріч зі Львовом»